

BRONSGJUTNING

Av Agne Säterberg

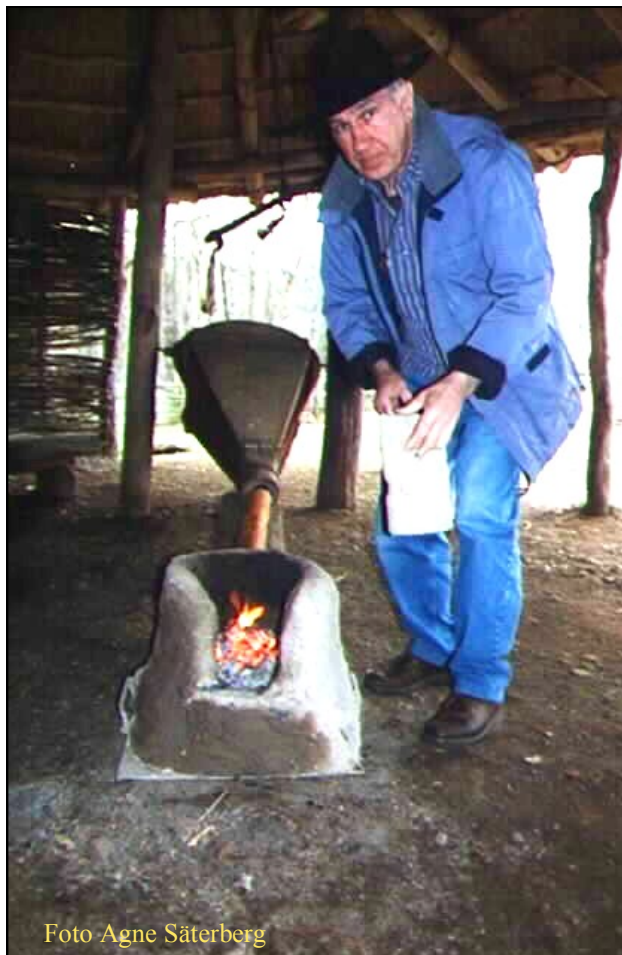

Foto Agne Säterberg

Foto Agne Säterberg

Agne Säterberg (Destination Höga Kusten)
Körning
Nordingrå
www.destinationhogakusten.com

Bronsgjutningen är ett gammalt genuint hantverk som utvecklades efter utländska förebilder i nordiska områden. Bronsåldern 1800-500 f. kr. är den tid som bronset blir mer och mer vanligt och som så småningom blir det dominerande redskapsmaterial fram till järnåldern, då bronset får en annan betydelse. Bronsen saknade sannolikt bruksvärde till en början, och användes troligtvis mer som en lyxvara med ren statusfunktion. Den första bronsgjutningarna baserades troligtvis på importerad koppar, tenn och bly. Metallerna kan ha importerats var för sig eller i form av färdiga bronsföremål.

Det finns två huvudtyper av kopparmalm, oxidmalm och sulfidmalm. Dessutom finns koppar i ren form, s.k. Gedigen koppar. I Sverige finns ganska gott om sulfidmalmsfyndigheter. Dessa är spridda över stora delar av landet men med viss koncentration till några områden bl.a. Bergslagen. I dag finns inga oxidmalmsförekomster av betydelse i Sverige. Man kan alltså konstatera att människorna under bronsåldern mycket väl kan ha känt till många av de kopparfyndigheter som vi känner till idag. Frånvaron av kopparsmältningplatser i Sverige kan tolkas på flera olika sätt. Eventuella ugnar kan antingen ha förbisetts eller tolkats som järnframställningsugnar. Slaggen från kopparsmältning innehåller vanligen mycket järn och skall helst inte innehålla för mycket koppar. Bara en ingående analys kan avgöra vilken typ av slag det är frågan om.

Om man vill prova att gjuta egna bronsföremål så är ett enkelt och billigt sätt att använda gjutsand som idag finns att köpa till ett rimligt pris. Gjutning i sandform betraktas som en relativt sen gjutteknik. Men metoden har sina begränsningar, då det bara går att formmässigt gjuta relativt enkla föremål. Vill man vara lite mer avancerad så använder man en så kallad förlorad form vilket ger betydligt större möjligheter, där en modell tillverkas i vax och som sedan bäddas in i lera. Formen får torka, sedan smälts vaxet ut och formen är klar att använda. Mer ingående detaljer om bronsgjutning för ni söka själv.

Att bronsgjuta är inte enkelt, men att lyckas göra samma misstag som de forntida bronsgjutarna gjorde, gör forntiden mindre svårbegriplig. Och det är ju misstagen man lär sig av.

Lycka till !!!!!!!!!!!!!

